

"ENERGOPROJEKT ENTEL" AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O IZVRŠENOJ REVIZIJI KONSOLIDOVANIH
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
ZA 2016. GODINU**

"ENERGOPROJEKT ENTEL" AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O IZVRŠENOJ REVIZIJI
KONSOLIDOVANIH GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2016. GODINU**

S A D R Ž A J

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI:

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Energoprojekt Entel" a.d, Beograd

Izveštaj o konsolidovanim finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja matičnog društva "Energoprojekt Entel" a.d, Beograd (dalje u tekstu i: Matično društvo) i njegovih zavisnih društava (dalje u tekstu zajedno: Grupa), koji uključuju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine, konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, kao i napomene uz konsolidovane godišnje finansijske izveštaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje omogućuju pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže greške, bilo namerne ili slučajne.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima na osnovu svoje revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da konsolidovani godišnji finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima datim u konsolidovanim godišnjim finansijskim izveštajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim godišnjim finansijskim izveštajima, nastalim usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe, uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i značajnih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše revizorsko mišljenje

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Energoprojekt Entel" a.d, Beograd

Izveštaj o konsolidovanim finansijskim izveštajima - Nastavak

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani godišnji finansijski izveštaji istinito i objektivno po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje matičnog društva "Energoprojekt Entel" a.d, Beograd i njegovih zavisnih društava na dan 31. decembra 2016. godine, kao i konsolidovane rezultate poslovanja i konsolidovane tokove gotovine za poslovnu godinu završenu na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji i računovodstvenim politikama obelodanjenim u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Ostala pitanja

Konsolidovani godišnji finansijski izveštaji Matičnog društva za 2015. godinu bili su predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom mišljenju od 7. aprila 2016. godine izrazio pozitivno mišljenje.

U Beogradu, 19. aprila 2017. godine

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Nelinda Karanjac Nikolić
Licencirani ovlašćeni revizor

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Bogoljub Aleksić
Direktor

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O USAGLAŠENOSTI GODIŠNJEG IZVEŠTAJA O POSLOVANJU
SA FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA**

Akcionarima "Energoprojekt Entel" a.d, Beograd

Izvršili smo reviziju pojedinačnih i konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja društva "Energoprojekt Entel" a.d, Beograd (dalje u tekstu i: Društvo) za 2016. godinu, na koje smo izdali mišljenje 17. marta 2017. godine, odnosno 19. aprila 2017. godine.

U skladu sa zahtevima koji proističu iz člana 30. Zakona o reviziji („Sl. glasnik RS“ br. 62/2013) i člana 11. Pravilnika o uslovima za obavljanje revizije finansijskih izveštaja javnih društava („Sl. glasnik RS“ br. 114/2013) izvršili smo proveru usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju sa godišnjim finansijskim izveštajima Društva.

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i tačnost godišnjeg izveštaja o poslovanju (koji obuhvata informacije i za pojedinačne i za konsolidovane finansijske izveštaje) u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

Naša odgovornost je da sprovođenjem revizorskih postupaka u skladu sa Međunarodnim standardom revizije 720 - Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije, iznesemo svoj zaključak u vezi sa usklađenošću izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima Društva za 2016. godinu.

Na bazi sprovedenih revizorskih postupaka nismo uočili materijalno značajne nekonzistentnosti, koje bi ukazivale da godišnji izveštaj o poslovanju za 2016. godinu nije usklađen sa godišnjim finansijskim izveštajima Društva za istu poslovnu godinu.

U Beogradu, 25. aprila 2017. godine

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Nelinda Karanjac Nikolić
Licencirani ovlašćeni revizor

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Bogoljub Aleksić
Direktor

Полуђава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI		
Седиште: NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12		

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12. 20 16 године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2015	Почетно стање 01.01.2015
1	2	3	4	5	6	7
	А К Т И В А					
00	A. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003+0010+0019+0024+0034)	0002		2.102.859	2.144.522	1.915.603
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004+0005+0006+0007+0008+0009)	0003		10.667	13.289	9.994
010 и део 019	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и део 019	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	0005		10.667	13.289	9.994
013 и део 019	3. Гудвил	0006				
014 и део 019	4. Остала нематеријална имовина	0007				
015 и део 019	5. Нематеријална имовина у припреми	0008				
016 и део 019	6. Аванси за нематеријалну имовину	0009				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0011+0012+0013+0014+0015+0016+0017+0018)	0010		1.158.069	1.198.806	1.140.774
020, 021 и део 029	1. Земљиште	0011				
022 и део 029	2. Грађевински објекти	0012		902.465	919.367	896.443
023 и део 029	3. Постројења и опрема	0013		219.342	243.177	208.069
024 и део 029	4. Инвестиционе некретнине	0014		1.924	1.924	1.924
025 и део 029	5. Остале некретнине, постројења и опрема	0015				
026 и део 029	6. Некретнине, постројења и улагања у припреми	0016		34.338	34.338	34.338
027 и део 029	7. Улагања у туђим некретнинама, постројењима и опреми	0017				
028 и део 029	8. Аванси за некретнине, постројења и опрему	0018				
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА (020+021+022+023)	0019				
030, 031 и део 039	1. Шуме и вишегодишњи засади	0020				
032 и део 039	2. Основно стадо	0021				
037 и део 039	3. Биолошка средства у припреми	0022				
038 и део 039	4. Аванси за биолошка средства	0023				
04 осим 047	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (025+026+027+028+029+030+031+032+033)	0024		158.115	148.223	120.201
040 и део 049	1. Учешћа у капиталу зависних правних лица	0025				
041 и део 049	2. Учешћа у капиталу придружених субјеката и заједничким подухватима	0026		93.057	92.142	84.419
042 и део 049	3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартije од вредности расположиве за продају	0027				
043 и део 049	4. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0028				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Наломена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2015	Почетно стање 01.01.2015
1	2	3	4	5	6	7
044 и део 049	5. Дугорочни пласмани матичним зависним и осталим повезаним правним лицима у иностранству	0029				
045 и део 049	6. Дугорочни пласмани у земљи	0030				
045 и део 049	7. Дугорочни пласмани у иностранству	0031				
046 и део 049	8. Хартије од вредности које се држе до доспећа	0032				
046 и део 049	9. Остали дугорочни пласмани	0033		65.058	56.081	35.782
05	V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0035+0036+0037+0038+0039+0040+0041)	0034		776.008	784.204	644.634
050 и део 059	1. Потраживања од матичног и зависних правних лица	0035				
051 и део 059	2. Потраживања од осталих правних лица	0036				
052 и део 059	3. Потраживања по основу продаје на робни кредит	0037				
053 и део 059	4. Потраживања за продају по уговорима о финансијском лизингу	0038				
054 и део 059	5. Потраживања на основу јемства	0039				
055 и део 059	6. Спорна и сумњива потраживања	0040				
056 и део 059	7. Остала дугорочна потраживања	0041		776.008	784.204	644.634
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0042				
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0044+0051+0059+0060+0061+0062+0068+0069+0070)	0043		4.445.426	3.688.219	3.177.364
Класа 1	I. ЗАЛИХЕ (0045+0046+0047+0048+0049+0050)	0044		7.645	10.302	9.444
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0045				
11	2. Недовршена производа и недовршене услуге	0046				
12	3. Готови производи	0047				
13	4. Роба	0048				
14	5. Стална средства намењена продаји	0049			3.462	3.462
15	6. Плаћени аванси за залихе и услуге	0050		7.645	6.840	5.982
20	II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0052+0053+0054+0055+0056+0057+0058)	0051		2.300.672	1.337.843	1.859.303
200 и део 209	1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица	0052				
201 и део 209	2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица	0053				
202 и део 209	3. Купци у земљи - остала повезана правна лица	0054		404	1.528	2.770
203 и део 209	4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица	0055				
204 и део 209	5. Купци у земљи	0056		69.101	53.638	34.986
205 и део 209	6. Купци у иностранству	0057		2.231.167	1.282.677	1.821.547
206 и део 209	7. Остала потраживања по основу продаје	0058				
21	III. Потраживања из специфичних послова	0059				
22	IV. Друга потраживања	0060		745	9.872	956
236	V. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	0061				
(23 осим 236) - 237	VI. Краткорочни финансијски пласмани (0063+0064+0065+0066+0067)	0062		953.137	1.201.140	796.376
230 и део 239	1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица	0063				
231 и део 239	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица	0064				
232 и део 239	3. Краткоточни кредити и зајмови у земљи	0065				
233 и део 239	4. Краткоточни кредити и зајмови у иностранству	0066				
234,235,238 и део 239	5. Остали краткорочни финансијски пласмани	0067		953.137	1.201.140	796.376
24	VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0068		939.750	865.212	306.099
27	VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0069			2.958	5.855
28 осим 288	IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0070		243.477	260.892	199.331

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Нало-мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2015	Почетно стање 01.01.2015
1	2	3	4	5	6	7
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001+0002+0042+0043)	0071		6.548.285	5.832.741	5.092.967
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0072		2.179.947	2.472.632	3.487.208
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402+0411-0412+0413+0414+0415-0416+0417+0420-0421) >= 0 = (0071-0424-0441-0442)	0401		3.755.194	3.275.284	2.812.775
30	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (0403+0404+0405+0406+0407+0408+0409+0410)	0402		173.223	173.223	173.223
300	1. Акцијски капитал	0403		173.223	173.223	173.223
301	2. Удели друштва са ограниченом одговорношћу	0404				
302	3. Улози	0405				
303	4. Државни капитал	0406				
304	5. Друштвени капитал	0407				
305	6. Задружни удели	0408				
306	7. Емисиона премија	0409				
309	8. Остали основни капитал	0410				
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0411				
047 и 237	III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0412				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0413		24.089	24.022	23.886
330	V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0414		359.655	372.031	364.461
33 осим 330	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (покрајна салда рачуна групе 33 осим 330)	0415		49.611	72.650	120.352
33 осим 330	VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (дуовна салда рачуна групе 33 осим 330)	0416				
34	VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0418+0419)	0417		3.148.616	2.633.358	2.130.853
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0418		2.489.151	2.109.749	1.640.154
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0419		659.465	523.609	490.699
	IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0420				
35	X. ГУБИТАК (0422 + 0423) (0422+0423)	0421				
350	1. Губитак ранијих година	0422				
351	2. Губитак текуће године	0423				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425+0432)	0424		587.684	619.754	560.190
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0426+0427+0428+0429+0430+0431)	0425		580.001	611.347	552.102
400	1. Резервисања трошкова у гарантном року	0426		378.318	409.955	338.589
401	2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	0427				
403	3. Резервисања за трошкове реструктурирања	0428				
404	4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0429		201.683	201.392	213.513
405	5. Резервисања за трошкове судских спорова	0430				
402 и 409	6. Остала дугорочна резервисања	0431				
41	I. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0433+0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0432		7.683	8.407	8.088
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0433				
411	2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима	0434				
412	3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима	0435				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2015	Почетно стање 01.01.2015
1	2	3	4	5	6	7
413	4. Обавезе по емитовани хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана	0436				
414	5. Дугорочни кредити и зајмови у земљи	0437				
415	6. Дугорочни кредити и зајмови у иностранству	0438				
416	7. Обавезе по основу финансијског лизинга	0439		5.346		8.088
419	8. Остале дугорочне обавезе	0440		2.337	8.407	
498	В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0441		61.243	63.495	62.966
42 до 49 (осим 498)	Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0443+0450+0451+0459+0460+0461+0462)	0442		2.144.164	1.874.208	1.657.036
42	И. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0444+0445+0446+0447+0448+0449)	0443		9.868	3.374	
420	1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица	0444				
421	2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних	0445				
422	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0446				
423	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0447		6.314		
427	5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји	0448				
424, 425, 426 и 429	6. Остале краткорочне финансијске обавезе	0449		3.554	3.374	
430	ИИ. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0450		4.151	9.445	5.136
43 осим 430	ИИИ. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0452+0453+0454+0455+0456+0457+0458)	0451		733.296	652.294	508.392
431	1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи	0452		20.209	9.075	9.471
432	2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству	0453				
433	3. Добављачи - остала повезана правна лица у земљи	0454		1.516	121	1.821
434	4. Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству	0455				
435	5. Добављачи у земљи	0456		7.170	8.109	8.292
436	6. Добављачи у иностранству	0457		704.401	634.989	488.808
439	7. Остале обавезе из пословања	0458				
44, 45 и 46	ИИИИ. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0459		622.579	505.736	512.287
47	ИИИИИ. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0460		2.458		
48	ИИИИИИ. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	0461		691.126	641.350	584.774
49 осим 498	ИИИИИИИ. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0462		80.686	62.009	46.447
	ИИИИИИИИ. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0412+0416+0421-0420-0417-0415-0414-0413-0411-0402) => 0 = (0441+0424+0442-0071) => 0	0463				
	ИИИИИИИИИ. УКУПНА ПАСИВА (0424+0442+0441+0401-0463) >= 0	0464		6.548.285	5.832.741	5.092.967
89	ИИИИИИИИИИ. ВАНБИЛАСНА ПАСИВА	0465		2.179.947	2.472.632	3.487.208

HSFormular © 2002-2014 Hendy soft

у   БЕОГРАДУ

дана   07.03.2017   године

Законски заступник

Полуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив:	ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI	
Седиште:	NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

БИЛАНС УСПЕХА

у периоду од 01.01. до 31.12. 2016 . године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
60 до 65, осим 62 и 63	I. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002+1009+1016+1017)	1001		6.169.182	5.486.318
60	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003+1004+1005+1006+1007+1008)	1002			
600	1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1003			
601	2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1004			
602	3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1005			
603	4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1006			
604	5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1007			
605	6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1008			
61	III. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1010+1011+1012+1013+1014+1015)	1009		6.169.174	5.480.255
610	1. Приходи од продаје готових производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1010		162	160
611	2. Приходи од продаје готових производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1011			
612	3. Приходи од продаје готових производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1012		20.690	4.149
613	4. Приходи од продаје готових производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1013			
614	5. Приходи од продаје готових производа и услуга на домаћем тржишту	1014		296.756	170.536
615	6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту	1015		5.851.566	5.305.410
64	III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ..	1016			
65	IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1017		8	6.063
	РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
50 до 55, 62 и 63	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019-1020-1021+1022+1023+1024+1025+1026+1027+ 1028+1029) >= 0	1018		5.717.318	5.105.577
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1019		970	845
62	II. ПРИХОД ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1020			
630	III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1021			
631	IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1022			
51 осим 513	V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	1023		41.848	45.433
513	VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1024		86.804	78.097
52	VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025		3.753.062	3.221.476
53	VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026		807.671	808.922
540	IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027		71.079	68.483

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Нало-мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
541 до 549	Х. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	1028		241.197	121.839
55	ХИ. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029		714.687	760.482
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001-1018) >= 0	1030		451.864	380.741
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1018-1001) >= 0	1031			
66	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1033+1038+1039)	1032		83.502	95.605
66 осим 662, 663 и 664	И. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1034+1035+1036+1037)	1033		88.622	77.325
660	1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	1034		161	
661	2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	1035		14	25
665	3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1036		7.066	7.723
669	4. Остали финансијски приходи	1037		61.381	69.577
662	ИИ. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1038		12.849	10.634
663 и 664	ИИИ. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1039		2.031	7.646
56	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041+1046+1047)	1040		8.707	8.362
56 осим 562, 563 и 564	И. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1042+1043+1044+1045)	1041		22	37
560	1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	1042		9	9
561	2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1043		13	28
565	3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1044			
566 и 569	4. Остали финансијски расходи	1045			
562	ИИ. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046		4.545	1.056
563 и 564	ИИИ. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047		4.140	7.269
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032-1040)	1048		74.795	87.243
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040-1032)	1049			
683 и 685	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1050			
583 и 585	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1051			
67 и 68, осим 683 и 685	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1052		242.017	111.720
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1053		81.522	28.802
	Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1030-1031+1048-1049+1050-1051+1052-1053)	1054		687.154	550.902
	Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1031-1030+1049-1048+1051-1050+1053-1052)	1055			
69 - 59	М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1056			16
59 - 69	Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1057			
	Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1054-1055+1056-1057)	1058		687.154	550.918
	О. ГУБИТАК ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1055-1054+1057-1056)	1059			
	П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	И. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1060		27.596	26.780
део 722	ИИ. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1061		93	529
део 722	ИИИ. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1062			
723	Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1063			
	С. НЕТО ДОБИТАК (1058-1059-1060-1061+1062-1063)	1064		659.465	523.609
	Т. НЕТО ГУБИТАК (1059-1058+1060+1061-1062+1063)	1065			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1066			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1067			
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1068			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1069			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1070		1.561	1.239
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1071			

у БЕОГРАДУ
 дана 07.03.2017 године

Законски заступник

Полуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI		
Седиште: NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12		

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2016 године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачуни	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A: НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)	2001		659.465	523.609
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)	2002			
	B. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
330	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			1.830
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004		13.291	
	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
331	а) добици	2005			
	б) губици	2006			
	3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
332	а) добици	2007			136
	б) губици	2008			
	4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
333	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	б) Ставке које накнадно могу бити бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
	1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
334	а) добици	2011			506.628
	б) губици	2012		23.039	554.330
	2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
335	а) добици	2013			
	б) губици	2014			
	3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
336	а) добици	2015			
	б) губици	2016			
	4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају				
337	а) добици	2017			
	б) губици	2018			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) - (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) >= 0	2019			
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) - (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) >= 0	2020		36.330	45.736
	III. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			529
	IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019-2020-2021) >= 0	2022			
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020-2019+2021) >= 0	2023		36.330	46.265
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001-2002+2022-2023) >= 0	2024		623.135	477.344
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002-2001+2023-2022) >= 0	2025			
	Г. УКУПАН НЕТО СВОУБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2027+2028) = АОП 2024 = 0 или АОП 2025 > 0	2026			
	1. Приписан већинским власницима капитала	2027			
	2. Приписан власницима који немају контролу	2028			

у БЕОГРАДУ
 дана 07.03.2017 године

Законски заступник

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI		
Седиште: NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12		

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2016 . године

- у хиљадама динара -

ПОЗИЦИЈА	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	3001	6.150.338	6.564.425
1. Продаја и примљени аванси	3002	5.858.886	6.557.199
2. Примљене камате из пословних активности	3003	81.597	
3. Остали приливи из редовног пословања	3004	209.855	7.226
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	3005	5.976.829	5.525.372
1. Исплате добављачима и дати аванси	3006	2.026.865	2.245.000
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3007	3.839.984	3.203.703
3. Плаћене камате	3008	4.680	421
4. Порез на добитак	3009	64.480	50.900
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	3010	40.820	25.348
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3011	173.509	1.039.053
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3012		
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3013	326.429	13.258
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3014		
2. Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и осталих средстава	3015	8.684	4.593
3. Остали финансијски пласмани (нето прилив)	3016	311.595	
4. Примљене камате из активности инвестирања	3017		8.665
5. Примљене дивиденде	3018	6.150	
II. Остали одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3019	29.678	74.637
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3020		
2. Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021	29.678	72.842
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	3022		1.795
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3023	296.751	
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3024		61.379

ПОЗИЦИЈА	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Прилив готовине из активности финансирања (1 до 5)	3025		
1. Увећање основног капитала	3026		
2. Дугорочни кредити (нето прилив)	3027		
3. Краткорочни кредити (нето прилив)	3028		
4. Остале дугорочне обавезе	3029		
5. Остале краткорочне обавезе	3030		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3031	307.560	301.270
1. Откуп сопствених акција и удела	3032		
2. Дугорочни кредити (одлив)	3033		
3. Краткорочни кредити (одлив)	3034		
4. Остале обавезе	3035		
5. Финансијски лизинг	3036		
6. Исплаћене дивиденде	3037	307.560	301.270
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3038		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3039	307.560	301.270
Г. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3001+3013+3025)	3040	6.476.767	6.577.683
Д. СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3005+3019+3031)	3041	6.314.067	5.901.279
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040-3041)	3042	162.700	676.404
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041-3040)	3043		
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3044	865.212	306.099
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3045	8.765	4.587
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3046	96.927	121.878
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3042-3043+3044+3045-3046)	3047	939.750	865.212

HSFormular © 2002-2014 Handy soft

у   БЕОГРАДУ
 дана   07.03.2017   године

Законски заступник

[Handwritten signature]

Полупљива правно лице - предузетник	
Матични број 07470975	ПИБ 100389086
Шифра делатности 7112	
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI	
Седиште: NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2016 . године

- у хиљадама динара -

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала							Компоненте осталог резултата				
		30 АОП Основни капитал	31 АОП Уписани а неуплаћени капитал	32 АОП Резерве	35 АОП Губитак	047 и 237 АОП Отуђљене сопствене акције	34 АОП Нераспо- ређени добитак	330 Резерви- зационе резерве	34 АОП Нераспо- ређени добитак	34 АОП Нераспо- ређени добитак	34 АОП Нераспо- ређени добитак	34 АОП Нераспо- ређени добитак	
1	2	3	4	5	6	7	8	9					
1.	Почетно стање на дан 01.01. 2015												
	а) дуговни салдо рачуна	4001	4019	4037	4055	4073	4091	4108					
	б) потражни салдо рачуна	4002	173.223	4038	4056	4074	4092	2.130.853	4110	364.461			
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика												
	а) исправке на дуговој страни рачуна	4003	4021	4038	4057	4075	4093	4111					
	б) исправке на потражној страни рачуна	4004	4022	4040	4058	4076	4094	4112					
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. 2015												
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) >= 0	4005	4023	4041	4059	4077	4095	4113					
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) >= 0	4006	173.223	4042	4060	4078	4096	2.130.853	4114	364.461			
4.	Промене у претходној 2015 години												
	а) промет на дуговој страни рачуна	4007	4025	4043	4061	4079	4097	325.895	4115	1.013			
	б) промет на потражној страни рачуна	4008	4026	4044	4062	4080	4098	828.400	4116	8.563			
5.	Стање на крају претходне године 31.12. 2015												
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) >= 0	4009	4027	4045	4063	4081	4099	4117					
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) >= 0	4010	173.223	4046	4064	4082	4100	2.633.358	4118	372.031			

Ред. број	ОПИС	Компоненте капиталa															
		331 Актуални добити или губици	332 Добити или губици по основу улагања у власничке инстру- менте капитала	333 Добити или губици по основу дела у осталом добитку или губитку при- дружених друштва	334 и 335 Добити или губици по основу исправног попозања и прерадуна финансиј- ских измештаја	335 Добити или губици по основу хацинта ночаног тока	337 Добити или губици по основу ХОБ распо- ложних за продају										
1	2	10	11	12	13	14	15										
	Почетно стање на дан 01.01. 2015																
1.	а) дугови салдо рачуна	4127	4145	4163	4181	4199	4217										
	б) потражни салдо рачуна	4128	4146	4164	4182	4200	4218										
2.	Исравка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика																
	а) исправке на дуговој страни рачуна	4129	4147	4165	4183	4201	4219										
	б) исправке на потражној страни рачуна	4130	4158	4166	4184	4202	4220										
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. 2015																
	а) кориговани дугови салдо рачуна (1а + 2а - 2б) >= 0	4131	4149	4167	4185	4203	4221										
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) >= 0	4132	4150	4168	4186	4204	4222										
4.	Промене у претходној 2015 години																
	а) промет на дуговој страни рачуна	4133	4151	4169	4187	4205	4223										
	б) промет на потражној страни рачуна	4134	4152	4170	4188	4206	4224										
5.	Стање на крају претходне године 31.12. 2015																
	а) дугови салдо рачуна (3а + 4а - 4б) >= 0	4135	4153	4171	4189	4207	4225										
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) >= 0	4136	4154	4172	4190	4208	4226										
6.	Исравка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика																
	а) исправке на дуговој страни рачуна	4137	4155	4173	4191	4209	4227										
	б) исправке на потражној страни рачуна	4138	4156	4174	4192	4210	4228										

Ред. Број	ОПИС	Компоненте капитала										Компоненте осталог резултата			
		30 АОП Освоени капитал	АОП	31 Уписани и неуплатени капитал	АОП	32 Резерве	АОП	35 Губитак	АОП	047 и 237 Отуђене сопствене акције	АОП	34 Нераспо- ређени добитак	АОП	330 Резерви- зационе резерве	
1	2	3	4	5	6	7	8	9							
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика а) исправке на дуговој страни рачуна б) исправке на потражној страни рачуна	4011 4012	4029 4030	4047 4048	4065 4066	4083 4084	4101 4102	4119 4120							
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2016 а) кориговани дугови салдо рачуна (5а + 6а - 6б) >= 0 б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) >= 0	4013 4014	4031 4032	4049 4050	4067 4068	4085 4086	4103 4104	4121 4122		2.633.358	4122	372.031			
8.	Промене у текућој 2016 години а) промет на дуговој страни рачуна б) промет на потражној страни рачуна	4015 4016	4033 4034	4051 4052	4069 4070	4087 4088	4105 4106	4123 4124		313.656	4123	12.376			
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2016 а) дугови салдо рачуна (7а + 8а - 8б) >= 0 б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) >= 0	4017 4018	4035 4036	4053 4054	4071 4072	4089 4090	4107 4108	4125 4126		3.148.616	4126	359.655			

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала															
		331 Актуарски добити или губици	332 Добити или губици по основу улаганја у власничке инстру- менте капитала	333 Добити или губици по основу удела у осталом добитку или губитку при- дружених друштва	334 и 335 Добити или губици по основу инвентарног пословања и прерадуна финанси- ских извештаја	336 Добити или губици по основу хацинга новчаног тока	337 Добити или губици по основу ХОВ распо- ложивих за продају										
1	2	10	11	12	13	14	15										
	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2016																
7.	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) >= 0	4139	4157	4175	4193	4211	4229										
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) >= 0	4140	4158	4176	4194	4212	4230										
8.	Промене у текућој 2016 години а) промет на дуговој страни рачуна	4141	4159	4177	4195	4213	4231										
	б) промет на потражној страни рачуна	4142	4160	4178	4196	4214	4232										
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2016 а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) >= 0	4143	4161	4179	4197	4215	4233										
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) >= 0	4144	4162	4180	4198	4216	4234										

Ред. број	ОПИС	АОП	Укупан капитал ?{(ред 16 кол 3 до кол 15) - ?(ред 1а кол 3 до кол 15)} >= 0	АОП	Губитак изнад капитала ?{(ред 1а кол 3 до кол 15) - ?(ред 1б кол 3 до кол 15)} >= 0
1	2		16		17
1.	Почетно стање на дан 01.01. 2015				
	а) дуговни салдо рачуна	4235	2.812.775	4244	
	б) потражни салдо рачуна				
2.	Исравка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика				
	а) исправке на дуговој страни рачуна	4236		4245	
	б) исправке на потражној страни рачуна				
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. 2015				
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) >= 0	4237	2.812.775	4246	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) >= 0				
4.	Промене у претходној 2015 години				
	а) промет на дуговој страни рачуна	4238		4247	
	б) промет на потражној страни рачуна				
5.	Стање на крају претходне године 31.12. 2015				
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) >= 0	4239	3.275.284	4248	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) >= 0				
6.	Исравка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика				
	а) исправке на дуговој страни рачуна	4240		4249	
	б) исправке на потражној страни рачуна				
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2016				
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) >= 0	4241	3.275.284	4250	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) >= 0				
8.	Промене у текућој 2016 години				
	а) промет на дуговој страни рачуна	4242		4251	
	б) промет на потражној страни рачуна				
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2016				
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) >= 0	4243	3.755.194	4252	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) >= 0				

HSFormular © 2002-2014 Handy soft

у   БЕОГРАДУ
 дана   07.03.2017   године

Законом заступник

[Handwritten signature]

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
ZA 2016. GODINU**

Beograd, 2016. godine

SADRŽAJ

1.	OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	4
2.	UPRAVLJAČKA STRUKTURA	5
3.	VLASNIČKA STRUKTURA.....	6
4.	OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA.....	6
5.	KONSOLIDACIJA	10
6.	RAČUNOVODSTVENA NAČELA	11
7.	PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	12
7.1	Procenjivanje	12
7.2	Efekti kursa stranih valuta	13
7.3	Prihodi	13
7.4	Rashodi.....	15
7.5	Porez na dobitak	15
7.6	Nematerijalna imovina	17
7.7	Nekretnine, postrojenja i oprema.....	18
7.8	Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	19
7.9	Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	20
7.10	Investicione nekretnine.....	21
7.11	Stalna sredstva namenjena prodaji.....	22
7.12	Finansijski instrumenti	22
7.13	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	25
7.14	Kratkoročna potraživanja	25
7.15	Finansijski plasmani	26
7.16	Obaveze	27
7.17	Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	27
7.18	Naknade zaposlenima.....	29
7.19	Informacije o segmentima poslovanja	29
8.	FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U MATIČNOM DRUŠTVU	30
8.1	Kreditni rizik	31
8.2	Tržišni rizik	33
8.3	Valutni rizik	34
8.4	Kamatni rizik	35
8.5	Rizik od promene cena.....	37
8.6	Rizik likvidnosti	37
8.7	Upravljanje rizikom kapitala	38
9.	GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....	40
10.	POSLOVNI PRIHODI	41
11.	NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE.....	43
12.	TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	43
13.	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA	44
14.	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA.....	45
15.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA	47
16.	NEMATERIJALNI TROŠKOVI	48
17.	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI.....	51
18.	OSTALI PRIHODI I RASHODI.....	52
19.	NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	53
20.	DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	53
21.	POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK.....	54
22.	ZARADA PO AKCIJI.....	54
23.	NEMATERIJALNA IMOVINA	55
24.	NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	56
24.1	Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina	56
25.	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	57

26.	DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	58
27.	ZALIHE	59
28.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE.....	59
29.	DRUGA POTRAŽIVANJA	60
30.	KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	60
31.	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA.....	61
	U okviru tekućih dinarskih i deviznih računa Matičnog Društva iskazan su sredstva:	61
32.	POREZ NA DODATU VREDNOST I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA.....	62
33.	KAPITAL	63
34.	DUGOROČNA REZERVISANJA	66
35.	DUGOROČNE OBAVEZE.....	69
36.	KRATKOROČNE OBAVEZE	69
37.	PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	69
38.	OBAVEZE IZ POSLOVANJA	70
39.	OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE.....	71
40.	OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST, OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	71
41.	ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE	72
42.	USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA	74
43.	HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST GRUPE DOHA BANK.....	74
44.	VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA	74
45.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	75
46.	SUDSKI SPOROVI.....	77
47.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	79

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07470975
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	7112
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100389086

Relevantne pravne činjenice vezane za istorijat Matičnog Društva su sledeće:

Matično Društvo je osnovano 1990. kao posebno pravno lice ,upisano je u registar kod Trgovinskog suda u Beogradu, na registarskom ulošku broj 1-4706-00, rešenjem Fi-425/90 od 12.01.1990. i upisano je kao Deoničko Matično Društvo za projektovanje, konsalting i inženjering termoenergetskih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata I sistema "ENERGOPROJEKT ENTEL" sa potpunom odgovornošću Beograd. Na osnovu Odluke o izdavanju internih deonica i Odluke o promeni statusa od 13.juna 1991. godine kao deoničko Matično Društvo. Rešenjem IV.Fi.12129/02 od 28. 11.2002. Matično Društvo posluje kao akcionarsko Matično Društvo.

Registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu, registarski uložak br. 1-4703-00. Registrovano je i kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8049 od 29.3.2005. godine.

Privatizacija Matičnog Društva je započeta po starim zakonima važećom u doba SFRJ i na osnovu zaključenog Sporazuma o promenama u sistemu Energoprojekt kada su organizovana deonička Matičnog Matičnog Društva. U toku 1991. god. na osnovu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prometu i raspolaganju društvenim kapitalom doneta je odluka o izdavanju internih deonica nakon čega je u odgovarajući registar Matično Društvo upisano kao mešovito deoničko Matično Društvo.

Kasnija privatizacija matičnog Matičnog Društva vršena je krajem 2000.g. i završila se 2001.g. po Zakonu o svojinjskoj transformaciji - sticanje akcija po osnovu upisa - prvi krug.

Ministarstvo za privredu i privatizaciju u postupku zakonitosti i postupka svojinjske transformacije, na osnovu Zakona o privatizaciji verifikovala je sproveden postupak privatizacije i po dobijanju Rešenja, na osnovu Zakona o preduzećima upisano je u odgovarajući registar kao akcionarsko Matično Društvo s tim što je jedan deo kapitala izražen u akcijama prenet Fondu PIO a preostali deo prenet je Akcijskom fondu. EP Holding je bio većinski vlasnik sa 51%.

Krajem 2006. završen je postupak konverzije tako što je jedan broj akcionara (fizička lica, Fond PIO i Akcijski fond) zamenio svoje akcije sa akcijama EP Holdinga tako da je EP Holding po osnovu izvršene konverzije stekao vlasništvo od 86,26% .

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, osnovna delatnost Matičnog Matičnog Društva je projektovanje, konsalting i inženjering termoenergetskih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata i sistema.

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, osnovna delatnost matičnog Matičnog Društva je INŽENJERSKE DELATNOSTI I TEHNIČKO SAVETOVANJE

Zavisna Matičnog Društva u inostranstvu su sledeća:

- kompanija ENERGOPROJEKT QATAR
- kompanija ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C
- kompanija ENERGO CONSULT UAE
- kompanija ENERGOPROJEKT BAHRAIN

Gore navedene kompanije čine grupaciju:

- **Energoprojekt Entel**

Procenat vlasništva Matičnog Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
ENERGOPROJEKT QATAR	100
ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C	100
ENERGO CONSULT UAE	100
ENERGOPLAST DOO	20
ENERGOPROJEKT BAHRAIN	100

Matično Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u srednje pravno lice.

Akcije Energoprojekt Entela a.d. su kotirane i sa njima se trguje na regulisanom tržištu na "Open market-u" Beogradske berze.

Godišnji Konsolidovani finansijski izveštaj za 2016. godinu koji su predmet ovih Napomena su pojedinačni Konsolidovani finansijski izveštaj Matičnog Društva i odobreni su od strane ODBORA DIREKTORA ENERGOPROJEKTE ENTEL-a dana 17.03.2017. godine. Odobreni Konsolidovani finansijski izveštaj mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

U Društvu je prosečan broj zaposlenih radnika, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2016. godine 186 i
- 2015. godine: 185 radnika

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Matičnog Društva u 2016. godini sačinjavala su sledeća lica:

MLADEN SIMOVIĆ	Direktor
GORDANA LIŠOV	Izvršni direktora za finansije, računovodstvo
JAROSLAV UROŠEVIĆ	Izvršni direktor za realizaciju projekta,
JELICA JERKOVIĆ	Direktor za plan, analizu i opšte poslove

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Holding a.d. na dan 31.12.2016. godine prikazano je u okviru Napomene 33.1.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Matičnog društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013 – u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna matičnog društva, odnosno matičnog društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi – MRS,
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Matičnog društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna matičnog društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna matičnog društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014).

Pri izradi finansijskih izveštaja Matičnog društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje i 112/2015),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 6/2014 - usklađeni din.izn., 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr.zakon, 142/2014, 83/2015, 5/2016 - usklađeni din.izn., 108/2016),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 13/2012, 8/2013 i 20/2014 - dr.pravilnik),

- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 24/2014, 30/2015, 101/2016),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013 i 8/2014) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Matičnog društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Matičnog društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog društva, koji je donet 27.11.2015. godine od strane Izvršnog odbora Matičnog društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Matičnog društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Matičnog društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Matičnog društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna matičnog društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Matično društvo nema mogućnost uticaja.

Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 36 „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih“ – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja“ - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine,
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 38 „Nematerijalna imovina“ - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 41 „Poljoprivreda“ - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“- Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njihovih

pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),

- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Investiciona matičnog društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine) i
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MRS 1 (kada se usvoji IFRS),
- Izmene MRS 7 "Izveštaj o novčanim tokovima" (stupaju na snagu od 1. januara 2017. godine),
- Izmene MRS 12 "Porez na dobit" (stupaju na snagu od 1. januara 2017. godine),
- Izmene MSFI 12 "Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima" (stupaju na snagu od 1. januara 2017. godine),
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i MSFI 2) stupaju na snagu od 1. januara 2018. godine,
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha. Promena MSFI 9 dovešće i do promena u MSFI 7 i MSFI 4.

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od

kupaca" i SIC – 31 „Prihodi – transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja“. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu,

- IFRIC 22 Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena,
- MSFI 16 „Zakup“ koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17.

5. KONSOLIDACIJA

Konsolidovani finansijski izveštaji su finansijski izveštaji grupe koji su prezentovani kao izveštaji jedinstvenog ekonomskog entiteta.

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljaju se korišćenjem jednoobraznih računovodstvenih politika za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima. U slučaju da član grupe, koji čini matično društvo sa svim svojim zavisnim društvima, za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima koristi računovodstvene politike drugačije od onih koje su usvojene u konsolidovanim finansijskim izveštajima, vrše se odgovarajuća korigovanja njegovih finansijskih izveštaja (shodno odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva) prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja.

5.1. Zavisna društva

Pod *zavisnim društvom* smatra se društvo koje je pod kontrolom Društva (matičnog društva).

Društvo kontroliše društvo u koje je investiralo, ako i samo ako ima sve što sledi:

- moć nad društvom u koji je investirao (ima sadašnju sposobnost da usmerava relevantne aktivnosti, tj. aktivnosti koje značajno utiču na prinose društva u koji je investirano);
- izloženost, ili prava na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u društvu u koji je investirao i
- sposobnost da koristi svoju moć nad društvom u koji je investirao kako bi uticao na iznos prinosa za investitora.

Primenjeni metod konsolidacije za ova društva u skladu sa MSFI 10 – Konsolidovani finansijski izveštaji je metod potpune konsolidacije. Svi interni odnosi i transakcije unutar grupe za konsolidovanje su eliminisani u postupku konsolidacije. Učešća bez prava kontrole su iskazana posebno.

5.2. Pridružena društva

Pridruženo društvo je ono društvo nad kojim Grupa ima značajan uticaj, ali ne i kontrolu, odnosno kod kog poseduje vlasnička i glasačka prava između 20% i 50%.

Primenjeni metod konsolidovanja za pridružena društva u skladu sa MRS 28 – Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate je equity metod (metod udela). Primenom ovog metoda učešća u kapitalu se koriguju za ostvareni dobitak ili gubitak tekuće godine tako da reflektuju učešće matičnog društva u neto imovini pridruženih društava. U slučaju da kumulirani gubitak prelazi nivo kapitala, učešće u kapitalu se svodi na nulu, a samo izuzetno, ukoliko postoje neopozive ugovorne obaveze za pokriće gubitka, razlika većeg gubitka u odnosu na kapital se priznaje kao rashod u matičnom društvu.

Pregled zavisnih i pridruženih društava koja sa matičnim društvom Energoprojekt Entel a.d. čine Grupu za konsolidovanje, prikazan je u Napomeni 1.

6. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Matičnog Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti;
- Načelo doslednosti;
- Načelo opreznosti;
- Načelo suštine iznad forme;
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda; i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Matičnog Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Matičnog Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Matičnog Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Matičnog Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Matičnog Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo suština iznad forme podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Matičnog Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Matičnog Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Matičnog Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Matičnog Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje Matičnog Društva koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Matičnog Društva** dinar. Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Matičnog Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

7.1 Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Matičnog Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Matičnog Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Matičnog Društva procenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2 Efekti kursa stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije, koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kursa, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Matičnog Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Matičnog Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2016.	31.12.2015.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	123,4723	121,6261
1 USD	117,1353	111,2468
1 QAR	32,1800	30,5623
1 OMR	304,4262	289,0661
1 AED	31,8920	30,2864
1 BHD	311,5300	

7.3 Prihodi

Prihodi u skladu sa MRS 18 - Prihodi su prilivi ekonomskih koristi tokom datog perioda, koji rezultiraju povećanjem kapitala, sem uvećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala; i odmeravaju se po fer vrednosti primljenih ili potraživanih naknada.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode (uključujući i prihode od uskladijanja vrednosti imovine) i dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda.

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Za potrebe finansijskog izveštavanja u okviru poslovnih prihoda u Bilansu uspeha ne prikazuju se prihodi od aktiviranja učinaka i robe i prihodi od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga), već se za te iznose koriguju poslovni rashodi u Bilansu uspeha.

Prihodi od prodaje robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi:

- Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom;
- Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom;
- iznos prihoda se može pouzdano izmeriti;
- verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i
- troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *povezani sa određenom transakcijom se priznaju prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

Prihodi od dividendi priznaju se kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

U okviru **ostalih prihoda** (koji uključuju i prihode od uskladijanja vrednosti ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Matičnog Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi Matičnog Društva i kao takvi, po prirodi, nisu različiti od drugih prihoda. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

U okviru **dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda**, iskazuju se dobitci prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

7.4 Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala Matičnog Društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda.

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Za potrebe finansijskog izveštavanja vrši se korekcija poslovnih rashoda u Bilansu uspeha za iznose prihoda od aktiviranja učinaka i robe i prihoda od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga).

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda** (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Matičnog Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda, iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

7.5 Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza; i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava; ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike;
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period; i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima Matičnog Društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći: poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava; sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja (MRS 19, izdate garancije i druga jemstva), obezvređenja imovine (robe, materijala i sl.) i obezvređenja investicionih nekretnina; sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi na neplaćene javne prihode koji ne zavise od rezultata poslovanja i gubici koji nastaju kada se hartije od vrednosti vrednuju po fer vrednosti i efekat iskazuje preko bilansa uspeha.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjenje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Matičnog Društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo u slučaju da rukovodstvo Društvo može pouzdano da proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjenje će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit, i to, dok ova vrsta poreskog kredita zakonski može da se iskoristi.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 – Naknade zaposlenima).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određeni rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Matičnog Društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnove.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnove.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Matičnog Društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Matičnog Društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.6 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl.

Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je ili: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Matičnog Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Matičnog Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom; i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja; ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe *iz istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe *iz razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Matičnog Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

7.7 Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- a) zemljište;
- b) objekti;
- c) postrojenja i oprema; i
- d) ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum

bilansa stanja. Fer vrednost se utvrđuje procenom, koju vrši stručno osposobljeni procenjivač, na osnovu tržišnih dokaza. Kada ne postoji dokaz fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, osim kao deo kontinuiranog poslovanja, može biti potrebno da Društvo proceni fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene. Promena fer vrednosti objekata se načelno priznaje u ukupnom kapitalu, u okviru pozicije revalorizacione rezerve.

Naknadno merenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Vrednovanje naknadnih izdataka u nekretnine, postrojenja i opremu vrši se kada se:

- radi o ulaganjima koja produžavaju korisni vek upotrebe sredstava;
- povećava kapacitet;
- unapređuje sredstvo čime se poboljšava kvalitet proizvoda ili
- smanjuju troškovi proizvodnje u odnosu na troškove pre ulaganja.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo, ne povećavaju vrednost sredstva već predstavljaju rashod perioda.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

7.8 Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Matičnog Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja, i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima:

- kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili
- kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstava se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.9 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Matičnog Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.10 Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao sredstvo, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom priliti u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti. U suprotnom, naknadni izdatak se iskazuje kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione nekretnine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

Investiciona nekretnina prestaje da se priznaje po otuđenju ili ukoliko je prestala da se koristi, a ne očekuju se buduće koristi od njenog otuđenja. Dobici ili gubici od rashodovanja ili otuđenja investicione nekretnine priznaju se u bilansu uspeha u godini kada je sredstvo otuđeno ili rashodovano.

7.11 Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji** u skladu sa MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo (ili grupa za otuđenje) mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti; i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Matičnog Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Stalna sredstva namenjena prodaji se ne amortizuju.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznata kao sredstva namenjena prodaji.

7.12 Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Matičnog Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog

sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojavnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Matičnog Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Matičnog Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća;
- zajmovi (kredit) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja; ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Matičnog Društva.

Finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži

do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Zajmovi (kredit) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Matičnog Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači kao raspoloživa za prodaju ili
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti kroz bilans stanja uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije direktno pripisive njihovom sticanju.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobitci (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.13 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Matičnog Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Matičnog Društva iskazuju se: hartije od vrednosti, sredstva u dinarskoj i deviznoj blagajni, novčana sredstva na dinarskim i deviznim računima kod banaka, izdvojena novčana sredstva za otvorene akreditive u zemlji, devizni akreditivi, kratkoročni visoko likvidni plasmani koji se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine bez većeg rizika da se vrednost smanji, novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena, i dr.

Kriterijumi po kojima se sredstva Matičnog Društva razvrstavaju u okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata su precizirani relevantnim odredbama MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine, po kojima:

- gotovina obuhvata gotovinu i depozite po viđenju, a
- gotovinski ekvivalenti su kratkoročne, visoko likvidne investicije, koje se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine i nisu pod uticajem značajnog rizika promene vrednosti, što podrazumeva investicije koje imaju kratak rok dospeća (tri meseca ili kraće).

7.14 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga povezanim društvima i ostalim pravnim i fizičkim licima u zemlji i inostranstvu kao i potraživanja po drugim osnovama (potraživanja za kamatu i dividendu, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija, potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa i drugo), za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja.

Kratkoročna potraživanja po osnovu prodaje mere se po vrednosti iz originalne fakture, a naknadno po fakturnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu nenaplativih potraživanja. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjnja vrednosti.

Prilikom **procene umanjnja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjnja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjnja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjnja vrednosti potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis; ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja na teret rashoda Matičnog Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja preko računa ispravke vrednosti, na predlog popisne Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Matičnog Društva.

Direktan otpis potraživanja se vrši na osnovu procene rukovodstva Matičnog Društva ako je nenaplativost skoro u potpunosti izvesna (u slučaju zastarelosti potraživanja, stečaja dužnika i dr.). Odluku o direktnom otpisu potraživanja nakon razmatranja i predloga Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Matičnog Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja, odnosno u toku godine.

Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.15 Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Matičnog Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

Kao i za druga sredstva koja se iskazuju kao kratkoročna, u okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuju se i hartije od vrednosti Matičnog Društva čija se realizacija (naplata) očekuje u periodu od godinu dana od datuma bilansa stanja. Tako se, na primer, kao kratkoročni finansijski plasmani iskazuju hartije od vrednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrednosti koje se drži do dospeća - deo koji dospeva do jedne godine.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se različite vrste ulaganja, kao što su: učešća u kapitalu i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, dugoročni krediti, dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, otkupljene sopstvene akcije i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Učešća u zavisnim društvima i ostalim povezanim društvima, na osnovu relevantnih zakonskih odredbi MRS 27 - Pojedinačni finansijski izveštaji, u Društvu se knjigovodstveno obuhvataju po metodu nabavne vrednosti. Međutim, ako se, shodno MRS 36 – Umanjenje vrednosti imovine, ustanovi da je nadoknadiiva vrednost učešća manja od nabavne (knjigovodstvene) vrednosti, Društvo svodi vrednost učešća na nadoknadiivi iznos, a snižavanje učešća (obezvređenje) iskazuje kao rashod u periodu kada je obezvređenje ustanovljeno.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Matičnog Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, zajmovi (kredit) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.16 Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Matičnog Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja:

- kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i
- kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri.

Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu preceñeni, a obaveze ili troškovi potceñeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno preceñenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, obaveze po dugoročnim hartijama od vrednosti, obaveze po osnovu finansijskog lizinga i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne finansijske obaveze (kratkoročni krediti i zajmovi od povezanih pravnih lica, kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, deo dugoročnih kredita i zajmova, kao i drugih obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Za obaveze iskazane u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom se vrši preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene kursa do datuma izmirenja iskazuju se kao pozitivne (negativne) kursne razlike. Obaveze u stranoj valuti se na datum bilansa stanja preračunavaju prema važećem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihodi ili rashodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl., vrši se direktnim otpisivanjem.

7.17 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Sušтина rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Matičnog Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Matičnog Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Matičnog Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Matičnog Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Matičnog Društva; ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Matičnog Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Matičnog Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Matičnog Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Matičnog Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Matičnog Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Matičnog Društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.18 Naknade zaposlenima

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Matičnog Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Matičnog Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Matičnog Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora.

7.19 Informacije o segmentima poslovanja

Segment poslovanja predstavlja deo imovine i poslovnih operacija koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim segmentima poslovanja.

Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U MATIČNOM DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Matičnog Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Matičnog Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: rizik koncentracije, koji se u slučaju Matičnog Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; operativni rizik, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Matičnom društvu i sl.; reputacioni rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Matičnog Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Matičnog Društva; pravni rizik, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Matičnog Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje finansijskih rizika, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Matičnog Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Matičnog Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, Matičnog Društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, Matična Društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih

instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Matičnog Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Matičnog Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Matičnom društvu treba da obezbedi da rizični profil Matičnog Društva uvek bude u skladu ka sklonošću Matičnog Društva ka rizicima, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Matično Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Matičnog Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je Matično Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Matičnog Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Matično Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Matičnog Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, i ako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Matičnog Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Matičnom društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Matičnog Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Matičnog Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Matično Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Matičnog Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjeње vrednosti.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2016	2015
Potraživanja po osnovu prodaje:		
KUPCI U ZEMLJI		
POTRAZIVANJA OD POVEZANIH LICA	404	1.528
EPS	57.043	50.614
ELEKTROISTOK PROJEKTNI BIRO	5.311	
JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE BEOGRADSKE ELEKTRANE	4.307	
KOMPANIJA KAZZINC KAZAHSTAN	1.777	
OSTALI	2.440	3.024
KUPCI U INOSTRANSTVU		
KUPCI OMAN		191.690
OETC	101.153	
PAEW	106.514	
MEDC	213	
OWSC	14.722	
OSTALI OMAN	26.016	
KUPCI QATAR		816.034
KAHRAMA	1.093.806	
OSTALI KATAR	288.100	
KUPCI EMIRATI		274.953
DUBAI		
DEWA Contracts	89.291	
MERAAS	94.038	
FEWA Contracts	60.199	
OSTALI DUBAI	131.792	
ABU DHABI		
TRANSCO	148.235	
ADDC	60.912	
AADC	13.747	
OSTALI ABU DHABI	652	
Svega	2.300.672	1.337.843
Potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja:	745	9.872

Matično Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjene vrednosti	u 000 dinara	
	2016	2015
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća		
b) Do 30 dana	404	157
c) 30 - 60 dana	-	33
d) 60 - 90 dana	-	65
e) 90 - 365 dana	-	1.221
f) Preko 365 dana	-	52
Svega	404	1.528
Kupci u zemlji:		
a) Tekuća		
b) Do 30 dana	25.389	27.033
c) 30 - 60 dana	32.085	14.258
d) 60 - 90 dana	-	119
e) 90 - 365 dana	-	600
f) Preko 365 dana	11.628	11.628
Svega	69.102	53.638
Kupci u inostranstvu:		
a) Tekuća		
b) Do 30 dana	895.760	418.694
c) 30 - 60 dana	599.559	116.772
d) 60 - 90 dana	157.785	159.096
e) 90 - 365 dana	206.359	264.177
f) Preko 365 dana	371.703	323.938
Svega	2.231.166	1.282.677
UKUPNO	2.300.672	1.337.843

8.2 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Matičnog Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena

8.3 Valutni rizik

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod konsolidovanog finansijskog instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su konsolidovani finansijski instrumenti u konsolidovani finansijskim izveštajima odmereni.

Grupa posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stanih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno dolarom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi negativna promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Grupe, pa se može zaključiti da je Grupa značajno izloženo valutnom riziku.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

Sredstva u USD		Obaveze u USD	
2015.	2016.	2015.	2016.
3.846.863	4.465.830	3.482.182	3.834.322

Sredstva u USD obuhvataju sva potraživanja i gotovinske ekvivalente (koja su vezana za konvertibilnu valutu) koje Grupa obuhvata u svom konsolidovanom izveštaju.

Obaveze u USD obuhvataju sva dugovanja (koja su vezana za konvertibilnu valutu) koje Grupa obuhvata u svom konsolidovanom izveštaju

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Grupe na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i uskladuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Iako, sa aspekta Grupe, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Grupe, može se konstatovati da je Grupa najosetljivija na promenu USD, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena EUR-a) analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuacija svih za Grupa relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, apresijacija nacionalne valute bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, depresijacija nacionalne valute bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	u 000 dinara	
	2016.	2015.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	7.055	4.057

Napomena: Neto uticaj na rezultat tekućeg perioda izračunati su na sledeći način: (Devizna sredstva u USD - Devizne obaveze u USD) x 10% x Srednji kurs USD na datum bilansa stanja.

8.4 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Matičnog Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Matično Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja. U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Matičnog Društva.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2016	2015
Dobavljači u zemlji (povezana i ostala pravna lica):		
a) ENERGOPROJEKT HOLDING	20.209	9.075
b) ENERGOPROJEKT ENERGODATA	343	121
c) OSTALA POVEZANA PRAVNA LICA	1.172	
e) OSTALI	7.170	8.109
<i>Svega</i>	28.894	17.305
Dobavljači u inostranstvu (povezana i ostala pravna lica):		
ZEMLJA		
MODRANY POWER	2.037	
QATAR		
AGENT RES.OPTIMUM	146.714	70.463
SPONZOR QATAR	81.402	184.784
RENTE QATAR	104.250	100.406
KOOPERANT WMR UGOVOR-LAHMEYER GWK	57.125	114.611
GULF ING	85.921	
QATAR OSTALI	45.342	55.789
OMAN		
SPONZOR OMAN	79.864	59.966
OMAN RENTE	8.399	
OMAN OSTALI	12.536	9.876
EMIRATI		
EMIRATI RENTE	22.653	21.789
EDF	7.985	
BROOQ CAR RENTA	48.656	
SPONZOR EMIRATI	1.518	
<i>Svega</i>	704.402	617.684
TOTAL:	733.296	634.989

Matično Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2016	2015
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	-	
b) Do 30 dana	21.390	9.196
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana	334	
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana		
Svega	21.724	9.196
Dobavljači u zemlji:		
a) Tekuća	7.170	8.109
b) Do 30 dana		
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana		
Svega	7.170	8.109
Dobavljači u inostranstvu:		
a) Tekuća		
b) Do 30 dana	522.948	260.280
c) 30 - 60 dana	16.143	135.698
d) 60 - 90 dana	8.950	113.658
e) 90 - 365 dana	3.119	55.478
f) Preko 365 dana	153.242	69.875
Svega	704.402	634.989
UKUPNO	733.296	652.294

8.5 Rizik od promene cena

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu

8.6 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Matično Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Matičnog Društva i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski racio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2016	2015
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	2,07 : 1	1,97 : 1
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	2,07 : 1	1,96 : 1
Gotovinski racio likvidnosti		0,44 : 1	0,46 : 1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)		2.301.262	1.814.011

8.7 Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Matično Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Matičnog Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Matičnog Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Matično Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2016	2015
Neto dobitak/gubitak	659.465	523.609
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	3.275.284	2.812.775
b) Kapital na kraju godine	3.755.194	3.275.284
Svega	3.515.239	3.044.030
Stopa prinosa na kraju godine	18,76%	17,20%

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Matičnog Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2016	2015
Obaveze	2.151.847	1.882.615
Ukupna sredstva	6.548.285	5.832.741
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,33	0,32
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	3.755.194	3.275.284
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	648.927	683.249
Svega	4.404.121	3.958.533
Ukupna sredstva	6.548.285	5.832.741
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,67 : 1	0,68 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Matičnog Društva pokriven kapitalom Matičnog Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Matičnog Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Matičnog Društva i dodatog gubitka iznad visine kapitala); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	2016	2015
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	2.151.847	1.882.615
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	939.750	865.212
Svega	1.212.097	1.017.403
Kapital	3.755.194	3.275.284
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 3,10	1 : 3,22

9. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

BILANS USPEHA

10. POSLOVNI PRIHODI

10.1 Prihodi od prodaje proizvoda i usluga

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	162	160
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	20.690	4.149
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	296.756	170.536
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	5.851.566	5.305.410
UKUPNO	6.169.174	5.480.255

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Raspored ostvarenog prihoda po kompanijama data je u sledećoj tabeli:

NAZIV	PRIHOD OD PRODAJE USLUGA
Srbija	
POVEZANA LICA	21.758
EPS	249.153
Ostali	47.197
Inostranstvo	
KAZZINC KAZAHSTAN	11.166
SRBIJA	329.274
QATAR	
Kahrama	2.604.368
ostali	599.744
OMAN	
OETC	422.352
PAEW	210.817
OWSC	57.859
ostali	82.133
EMIRATI	
DEWA Contracts	259.340
MERRAS	243.359
FEWA Contracts	349.552
OSTALI	526.654
ADDC	188.494
TRANSCO	90.789
OSTALI	204.435
INOSTRANSTVO	5.839.900
TOTAL:	6.169.174

10.2 Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i drugi poslovni prihodi

Struktura prihoda od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl. i drugi poslovni prihodi	u 000 dinara	
	2016.	2015.
b) Prihodi od zakupnina od drugih pravnih lica u zemlji	8	6.063
c) Prihodi od zakupnina od drugih pravnih lica u inostranstvu	-	-
d) Ostali poslovni prihodi		
<i>Svega</i>	8	6.063
UKUPNO	8	6.063

11. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Struktura nabavne vrednosti prodate robe	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Nabavna vrednost prodate robe:	970	845
a) Nabavna vrednost prodate robe matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima	-	-
<i>Svega</i>	970	845
UKUPNO	970	845

12. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	2016.	2016.
a) Troškovi materijala za izradu	-	0
b) Troškovi ostalog materijala (režijskog)	40.467	43.173
c) Troškovi rezervnih delova	0	-
d) Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	1.381	2.260
Svega	41.848	45.433
Troškovi goriva i energije:		
a) Troškovi goriva	57.995	49.313
b) Troškovi električne i toplotne energije	28.809	28.784
<i>Svega</i>	<i>86.804</i>	<i>78.097</i>
UKUPNO	128.652	123.530

Troškovi raspoređeni po kompanija nastanka troška su sledeći:

BAHREIN	37
OMAN	22.655
QATAR	48.365
SRBIJA	21.872
EMIRATI	35.723
	128.652

13. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

Struktura troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	3.622.064	3.091.767
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	51.572	49.656
Troškovi naknada po autorskim ugovorima	9.586	5.888
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	5.211	5.396
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	-	1.593
Troškovi naknada direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	1.730	1.079
Ostali lični rashodi i naknade	62.899	66.097
UKUPNO	3.753.062	3.221.476

Troškovi raspoređeni po kompanija nastanka troška su sledeći:

BAHREIN	111
OMAN	460.904
QATAR	1.608.904
SRBIJA	319.264
EMIRATI	1.363.879
	3.753.061

Ostali lični rashodi u iznosu od 62.899 hiljada RSD odnose se na:

- troškovi solidarnih pomoći 287
- troškovi prevoza na posao 5.523
- troškovi službenih putovanja 18.286
- troškovi toplog obroka 38.803

14. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Troškovi usluga na izradi učinaka	130.713	139.176
Troškovi transportnih usluga	270.362	277.940
Troškovi usluga održavanja	27.583	26.360
Troškovi zakupnina	352.077	327.509
Troškovi sajmovi	7.759	7.314
Troškovi reklame i propagande	2.813	5.862
Troškovi istraživanja	-	-
Troškovi ostalih usluga	16.364	24.761
UKUPNO	807.671	808.922

Troškovi usluga na izradi učinaka odnose se na podizvođače koje angažujemo za poslove za koje nemamo svoje kadrove ili za specijalizovane poslove koje rade samo određene firme. Po kompanija troškovi su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	0
OMAN	15.910
QATAR	0
SRBIJA	53.046
EMIRATI	61.757
TOTAL:	130.713

Po kompanija troškovi prevoza su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	42
OMAN	29.584
QATAR	138.115
SRBIJA	12.784
EMIRATI	89.837
TOTAL:	270.362

Po kompanija troškovi održavanja su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	535

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

OMAN	6.245
QATAR	17.654
SRBIJA	267
EMIRATI	2.882
TOTAL:	27.583

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup stanova u našim ino kompanijama. . Po kompanija troškovi su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	1.545
OMAN	26.261
QATAR	229.704
SRBIJA	2.449
EMIRATI	92.118
TOTAL:	352.077

Troškovi reklame i propagande se odnose na: troškove promocije, troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija.

Po kompanija troškovi sajmova i reklame i propagande su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	0
OMAN	507
QATAR	934
SRBIJA	1.810
EMIRATI	7.322
TOTAL:	10.572

U okviru troškova ostalih usluga najznačajniji deo se odnosi na: troškove nabavki tendera, troškove kopiranja i troškove licenci

Po kompanija ostali troškovi su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	0
OMAN	3.015
QATAR	378
SRBIJA	9.308
EMIRATI	3.663
TOTAL:	16.364

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Struktura troškova amortizacije i dugoročnih rezervisanja	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Troškovi amortizacije:		
a) Amortizacija nematerijalnih ulaganja (Napomena 23)	5.140	4.336
b) Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 24)	65.939	64.147
<i>Svega</i>	<i>71.079</i>	<i>68.483</i>
Troškovi rezervisanja:		
e) Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	57.055	121.839
f) Ostala rezervisanja	184.142	-
<i>Svega</i>	<i>241.197</i>	<i>121.839</i>
UKUPNO	312.276	190.322

Na dan 31.12.2016. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Po kompanija troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	0
OMAN	1.202
QATAR	1.606
SRBIJA	1.941
EMIRATI	391
TOTAL:	5.140

Po kompanija troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	8
OMAN	28.423
QATAR	18.173
SRBIJA	13.876
EMIRATI	5.459
TOTAL:	65.939

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Na poziciji rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih uradjena je rezervacija prema zakonskim propisima zemalja u kojima imamo kompanije.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	0
OMAN	14.595
QATAR	42.076
SRBIJA	384
EMIRATI	0
TOTAL:	57.055

Na poziciji ostala rezervisanja uradjena je rezervacija za troskove u garantnom roku u visini od 184.142 hiljade RSD za projekat Phasa 11 i Phasa 12 u kompaniji Qatar.

16. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Troškovi neproizvodnih usluga	387.817	484.160
Troškovi reprezentacije	26.292	17.646
Troškovi premija osiguranja	66.827	61.991
Troškovi platnog prometa	30.753	31.646
Troškovi članarina	1.408	660
Troškovi poreza	79.991	35.084
Troškovi doprinosa	0	0
Ostali nematerijalni troškovi	121.599	129.295
UKUPNO	714.687	760.482

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	467
OMAN	39.794
QATAR	310.857
SRBIJA	8.975
EMIRATI	27.723
TOTAL:	387.817

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	0
OMAN	3.909
QATAR	7.126
SRBIJA	12.823
EMIRATI	2.435
TOTAL:	26.292

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	0
OMAN	9.483
QATAR	11.702
SRBIJA	1.302
EMIRATI	44.340
TOTAL:	66.827

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa se odnosi u 2016. godini 12.290 RSD, a na troškove bankarskih usluga (troškovi izdavanja bankarskih garancija) trošak u 2016. godini 18.463 hiljada RSD.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	6
OMAN	348
QATAR	22.044
SRBIJA	1.836
EMIRATI	6.519
TOTAL:	30.753

Troškovi članarina se u najvećem delu odnose na članarinu Privrednoj komori Srbije, koja predstavlja obavezu na isplaćene plate zaposlenih, a ostatak na razne članarine neophodne za rad u inostranstvu.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na porez na imovinu i takse za uređenje građevinskog zemljišta u 2016. Godini 2.441 hiljada RSD.

U kompanijama se ti troškovi odnose na porez na dobit koji je plaćen po domicilnim propisima.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	0
OMAN	9.315
QATAR	64.802
SRBIJA	5.818
EMIRATI	56
TOTAL:	79.991

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl. i troškove Holdinga.

Po kompanija ti troškovi su sledeći:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	7
OMAN	5.366
QATAR	26.602
SRBIJA	74.775
EMIRATI	14.848
TOTAL:	121.599

17. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

17.1 Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica	161	-
Finansijski prihodi od ostalih povezanih lica	14	25
Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	7.066	-
Ostali finansijski prihodi:	-	-
b) Ostali finansijski prihodi	61.381	77.300
Prihodi od kamata (od trećih lica)	12.849	10.634
Pozitivne kursne razlike i prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	2.031	7.646
UKUPNO	83.502	95.605

Najznačajniji deo prihoda od kamata po drugim osnovama je posledica kamata od banke za sredstva na računima i plasiranim sredstvima .

Prihodi od učešća u dobitku zavisnih pravnih lica u 2016. godini u visini od 7.066 hiljade RSD; je prihod od pripadajuće dobiti za 2016. Godinu za kupljenih 20% udela ENERGOPLASTA DOO.

Ostali finansijski prihod u 2016. godini u visini od 61.381 hiljada RSD; predstavljaju 20% od profita firme Perl garden koja u ime i za račun vlasnika vila vrši izdavanje istih.

17.2 Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim	9	9
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim	13	23
Rashodi od učešća u gubitku pridruženih pravnih lica i	0	
Ostali finansijski rashodi	0	
Rashodi kamata (prema trećim licima)	4.545	1.055
Negativne kursne razlike i rashodi po osnovu efekata valutne	4.140	7.269
UKUPNO	8.707	8.362

Najznačajniji deo rashoda po osnovu kursnih razlika i efekata valutne klauzule se odnosi na negativne efekte po osnovu faktura prema ino kupcima kao i kupcima sa valutnom klauzulom.

18. OSTALI PRIHODI I RASHODI**18.1 Ostali prihodi**

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti	-	-
Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja	-	-
Ostali nepomenuti prihodi	235.011	73.915
Prihodi od usklađivanja vrednosti nematerijalne imovine	-	37.033
Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme	-	-
UKUPNO	242.017	111.720

Ostali nepomenuti prihodi pozicija prihodi od ukidanja rezervisanja u visini od 235.011 hiljada RSD je nastao ukidanjem rezervisanja u kompaniji u Ujedinjenim Arapskim Emiratima u visini od 76.036 hiljada RSD i u kompaniji Qatar iznos od 158.975 hiljada RSD. Ukinuta su rezervisanja za poslove koji su uspešno su završeni.

18.2 Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje namaterijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	3.820	1.348
Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od	-	-
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	45.271	3.121
Ostali nepomenuti rashodi	32.431	24.333
UKUPNO	81.522	28.802

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na izdatke za humanitarne, kulturne i zdravstvene u 2016. godini 26.791 hiljada RSD, za donacije 2.786 hiljada RSD.

Na poziciji rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja se odnose na kompanije Qatar 40.263 hiljade RSD i kompaniju Oman 5.008 hiljada RSD.

Otpis je urađen za potraživanja od kompanija koje su prestale da rade u Qataru kao i za nepriznat retenšn.

19. NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA

Struktura neto dobitka/gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravka grešaka iz ranijih godina	-	16
UKUPNO	0	16

20. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Poslovni prihodi	6.169.182	5.486.318
Poslovni rashodi	5.717.318	5.105.577
Poslovni rezultat	451.864	380.741
Finansijski prihodi	83.502	95.605
Finansijski rashodi	8.707	8.362
Finansijski rezultat	74.795	87.243
Ostali prihodi	242.017	111.720
Ostali rashodi	81.522	28.802
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	160.495	82.918
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda	0	16
UKUPNI PRIHODI	6.494.701	5.693.659
UKUPNI RASHODI	5.807.547	5.142.741
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	687.154	550.918

21. POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	687.154	550.918
Kapitalni dobiti/(gubici) iskazani u Bilansu uspeha	0	0
Usklađivanje i korekcija prihoda/(rashoda) u poreskom bilansu	39.288	24.099
Oporeziva dobit/ (gubitak)	726.442	575.017
Ostatak oporezive dobiti	726.442	575.017
Kapitalni dobiti/(gubici) obračunati u skladu sa zakonom	0	0
Ostatak kapitalnog dobitka	0	0
Poreska osnovica	726.442	575.017
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	108.966	86.253
Ukupna umanjnje obračunatog poreza	30.868	26.190
Obračunati porez po umanjenju	78.098	60.063
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	687.154	550.918
Poreski rashod perioda	27.596	26.780
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	-93	-529
Neto dobitak/(gubitak)	659.465	523.609

22. ZARADA PO AKCIJI

Pokazatelj	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Neto dobitak	659.465	523.609
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	1.561	1.239

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

Ponderisan prosečni broj akcija za 2016. godinu iznosi 422.495, tako da zarada po akciji iznosi 1.239 RSD.

BILANS STANJA

23. NEMATERIJALNA IMOVINA

O P I S	Koncesije, patenti, licence, softveri i ostala prava	Nematerijalna imovina u pripremi	Avansi za nematerijalnu imovinu	Ukupno nematerijalna imovina
	Kto (011+012)	Kto (015)	Kto (016)	Grupa 01
NABAVNA VREDNOST				
Stanje 1. Januara tekuće godine	55.936	-	-	55.936
Korekcija početnog stanja				-
Nove nabavke u toku godine	2.249	-		2.249
Kursne razlike	1.238			1.238
Ostala povećanja / (smanjenja)				-
Prenos na stalnu imovinu namenjenu prodaj	59.423	-	-	59.423
ISPRAVKA VREDNOSTI				
Stanje 1. Januara tekuće godine	42.647	-	-	42.647
Korekcija početnog stanja				-
Amortizacija za tekuću godinu	5.140			5.140
Kursne rziike	969			969
Ostala povećanja / (smanjenja)				-
Prenos na stalnu imovinu namenjenu prodaj	48.756	-	-	48.756
SADAŠNJA VREDNOST	10.667	-	-	10.667

24. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

24.1 Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina

u 000 RSD

O P I S	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno osnovna sredstva
	Kto (022)	Kto (023)	Kto (026)	Grupa 02
NABAVNA VREDNOST				
Stanje 1. Januara tekuće godine	941.016	428.707	34.338	1.404.061
Korekcija početnog stanja				-
Nove nabavke u toku godine		27.428	27.428	54.856
Povećanje prenosom sa ulaganja u pripremi				-
Prenos na stalnu imovinu namenjenu prodaji			(27.428)	(27.428)
Otuđenje i rashodovanje		(73.226)		(73.226)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)	(15.635)			(15.635)
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha				-
Kursne razlike	22.272	18.194		40.466
Ostala povećanja / (smanjenja)	(9.874)			(9.874)
UKUPNO:	937.779	401.103	34.338	1.373.220
ISPRAVKA VREDNOSTI				
Stanje 1. Januara tekuće godine	21.649	185.530	-	207.179
Korekcija početnog stanja				-
Amortizacija za tekuću godinu	21.825	44.114		65.939
Otuđenje i rashodovanje		(57.646)		(57.646)
Prenos na stalnu imovinu namenjenu prodaji				-
Kursne rziike	1.714	9.763		11.477
Ostala povećanja / (smanjenja)	(9.874)			(9.874)
UKUPNO:	35.314	181.761	-	217.075
SADAŠNJA VREDNOST	902.465	219.342	34.338	1.156.145

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Na dan 31.12.2016. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. Sa aspekta troškova amortizacije, u odnosu na prethodnu godinu bilo promena u 2016. godini na amortizaciji poslovne zgrade zbog promene rezidualne vrednosti.

Fer vrednost objekata obično se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Fer vrednost objekata je obično njihova tržišna vrednost koja se utvrđuje procenom.

Kada ne postoje dokazi fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, Društvo procenjuje fer vrednost koristeći prinostni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene.

Društvo u svojim poslovnim knjigama ima sledeće „objekte“ koji se iskazuju po revalorizovanoj vrednosti na dan procene:

Poslovna zgrada Energoprojekt

Poslovna zgrada Energoprojekt iskazana je po revalorizovanoj vrednosti na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od 521.870 hiljada RSD, u skladu sa procenom sprovedenom od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja.

Rezidualna vrednost predmetnog objekta pre procene izvršene na dan 31.12.2016. godine je niža od njegove fer vrednosti, tako da u 2016. godini su evidentirani troškovi amortizacije. Korisni vek upotrebe predmetnog „objekta“ je 100 godina (preostali korisni vek upotrebe je 66 godina)..

24.2 Investicione nekretnine

Investicione nekretnine	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Stanje na dan 1. januar	1.924	1.924
Kursne razlike		
Stanje na dan 31. decembra	1924	1924

25. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima	93.057	92.142
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju		
Dugoročni plasmani u inostranstvu	59.561	55.256
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća		
Ostali dugoročni finansijski plasmani	5.497	825
<i>Svega</i>	<i>158.115</i>	<i>148.223</i>
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	158.115	148.223

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

25.1 Učešća u kapitalu

Učešća u kapitalu odnose se na akcije i udele kako je prikazano u narednoj tabeli:

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u akcije i udele u zavisnim, pridruženim društvima i zajedničkim poduhvatima, bankama, osiguravajućim društvima (HoV raspoložive za prodaju) i ostalim pravnim licima.

Učešća u kapitalu zavisnih, pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima vrednuju se prema metodi nabavne vrednosti. Matično Društvo priznaje prihod samo u onoj meri u kojoj stekne pravo da primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog neto dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je Matično Društvo steklo.

Matično Društvo ima 20% učešća u Eneplast doo što iznosi 93,057

25.2 Ostali dugoročni finansijski plasmani

U okviru ostalih dugoročnih finansijskih plasmana evidentiran je preostali deo beskamatnog kredita u visini od 793 hiljada RSD odobrenog zaposlenom u Društvu za potrebe rešavanja stambenog pitanja. Glavnica kredita se koriguje dva puta godišnje. Ovaj krediti se otplaćuje u mesečnim ratama, na period od 30 godina.

Na osnovu Ugovora br. 237 o prodaji nepokretnosti od 17.06.2016. godine preostalo je za plaćanje 38.142,75 EUR (RSD 4.704 hiljade)

26. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

Struktura dugoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Ostala dugoročna potraživanja	776.008	784.204
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	776.008	784.204

Kod dugoročnih potraživanja za retenšn su iskazana potraživanja od kupaca za retenšn koji je uglavnom 10% od fakturisane vrednosti. On se može naplatiti tek po završetku svih radova na odredjenom projektu na koji se isti odnosi.

Struktura potraživanja za retenšn na dan 31.12.2016. godine po kompanijama je sledeći:

Kompanija ENERGOPROJEKT ENTEL Qatar 667.883 hilj. RSD

Kompanija ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C 108.125. hilj. RSD

27. ZALIHE

Struktura zaliha	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	3.462
e) Plaćeni avansi za usluge	7.645	6.840
<i>Svega</i>	<i>7.645</i>	<i>6.840</i>
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	7.645	10.302

Stan u Mesnoj zajednici Blok 20 Bežanijska kosa prodat je dana 17.06.2016. godine po odluci Odbora direktora preduzeća.

28. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica	-	-
Kupci u zemlji - ostala povezana lica	404	1.528
Kupci u zemlji	69.101	53.638
Kupci u inostranstvu	2.231.167	1.282.677
UKUPNO	2.300.672	1.337.843

Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje klasifikovanih kao Potraživanja i zajmovi, odgovara njihovoj fer vrednosti.

Matično Društvo nema nikakva obezbeđenja potraživanja po osnovu prodaje.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	
OMAN	248.618
QATAR	1.381.906
SRBIJA	71.282
EMIRATI	598.866
TOTAL:	2.300.672

29. DRUGA POTRAŽIVANJA

Struktura drugih potraživanja	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Potraživanja za kamatu i dividende:	-	-
c) Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od drugih pravnih lica	22	2
<i>Svega</i>	22	2
Potraživanja od zaposlenih	-	993
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	-	8.544
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	723	-
Potraživanja za naknade zarada koje se refunfiraju	-	333
<i>Ispavka vrednosti</i>	-	-
UKUPNO	745	9.872

30. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Ostali kratkoročni finansijski plasmani:		
a) Kratkoročno oročeni depoziti		
b) Ostali kratkoročni finansijski plasmani	953.137	1.201.140
<i>Svega</i>	953.137	1.201.140
<i>Ispavka vrednosti</i>		
UKUPNO	953.137	1.201.140

Ostali kratkoročni finansijski plasmani uključuju deponovana sredstva kod poslovnih banaka i nije moguće razročenje u svakom trenutku.

Plasmani po kompanijama su :

Kompanija ENERGOPROJEKT ENTEL Qatar 757.086 hilj. RSD
Kompanija ENERGOCONSULT EMIRATI L.L.C 196.051 hilj. RSD

31. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	u 000 dinara	
	2016.	2015.
U dinarima:	0	0
Tekući računi	19.498	1.203
Blagajna	-	314
Ostalo	-	-
<i>Svega</i>	<i>19.498</i>	<i>1.517</i>
U stranoj valuti:	0	0
Devizni račun	919.854	863.329
Blagajna	398	366
Ostalo	-	-
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost	-	-
<i>Svega</i>	<i>920.252</i>	<i>863.695</i>
Ukupno	939.750	865.212

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Matičnog Društva iskazan su sredstva:

u poslovnim bankama u zemlji (Raiffaisen bank, Erste Banke i Alpha banke)

- na deviznim računima (Doha banka, ADCB Bank Dubai i Abu Dhabi, Bank Oman i Ahli united bank na Bahreinu)

Stanja ovog konta po kompanijama je:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	13.609
OMAN	1.802
QATAR	565.141
SRBIJA	21.109
EMIRATI	338.089
TOTAL:	939.750

32. POREZ NA DODATU VREDNOST I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA**32.1 Porez na dodatu vrednost**

Struktura poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Porez na dodatu vrednost	-	2.958
UKUPNO	0	2.958

32.2 Aktivna vremenska razgraničenja

Struktura aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Unapred plaćeni troškovi:	0	0
d) Unapred plaćeni troškovi zakupnine	230.088	251.357
e) Unapred plaćene premije osiguranja	7.854	7.570
g) Ostali unapred plaćeni troškovi	2.952	1.857
<i>Svega</i>	<i>240.894</i>	<i>260.784</i>
b) Ostala aktivna vremenska razgraničenja	2.583	108
<i>Svega</i>	<i>2.583</i>	<i>108</i>
UKUPNO	243.477	260.892

Na ovom kontu su iskazani unapred plaćeni troškovi zakupnine. Oni se odnose na iznajmljivanje poslovnog prostora za naše kancelarije i stanova za naše radnike..

Stanja ovog konta po kompanijama je:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	294
OMAN	15.153
QATAR	177.880
SRBIJA	5.768
EMIRATI	44.381
TOTAL:	243.477

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

BILANS STANJA

33. KAPITAL

OPIS	Osnovni kapital	Rezerve	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobitni gubici po osnovi H&V	Nesposvedeni otkritak	Ukupno
<i>Stanje na dan 1. januara 2015. godine</i>	173.166	23.886	364.461	120.352	2.130.653	2.812.318
Neto dobitak za godinu					524.221	524.221
b) Revalorizacija						
c) Ostalo - nrtelacija sadisnje vred., MRS 12 i dr.						
Svega - ostali sveobuhv. rezultat						
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2015.	173.166	23.886	364.461	120.352	2.655.080	3.356.945
Korekcije		136	7.570	(47.702)	286.472	246.476
Povećanje osnovnog kapitala	37					37
Raspodoba dobiti					(307.576)	(307.576)
<i>Stanje na dan 31. decembra 2015.</i>	<i>173.223</i>	<i>24.022</i>	<i>372.031</i>	<i>72.650</i>	<i>3.633.976</i>	<i>3.275.902</i>
Neto dobitak za godinu					659.465	659.465
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2016.	173.223	34.022	372.031	72.650	3.293.441	3.935.367
Korekcije		67	(12.376)	(23.039)	162.751	127.403
Raspodoba dobiti					(307.576)	(307.576)
<i>Stanje na dan 31. decembra 2016.</i>	<i>173.223</i>	<i>24.089</i>	<i>359.655</i>	<i>49.611</i>	<i>3.146.616</i>	<i>3.753.194</i>

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

33.1 Osnovni kapital

Registrovani iznos osnovnog kapitala Matičnog Društva kod Agencije za privredne registre (broj registracije 8049/2005 od 30.03.2005 godine) iznosi 173.223 hiljada RSD.

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti ISIN RSEPEN41315, registrovano stanje vlasništva akcija ENERGOPROJEKT ENTEL AD na dan 31.12.2016. godine prikazano je u narednoj tabeli.

Struktura osnovnog kapitala	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Akcijski kapital :	173.223	173.223
a) Akcijski kapital matična, zavisna i ostala povezana pravna lica ENERGOPROJEKT HOLDING 86,26	149.426	149.426
b) Akcijski kapital eksterno OSTALI AKCIONARI	23.797	23.797
UKUPNO	173.223	173.223

Akcijski kapital čini 422.495 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 173.223 hiljada RSD), odnosno pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 410,00 RSD.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog Matičnog Društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijama Matičnog Društva se trguje na regulisanom tržištu na "Open market-u" Beogradske berze.

33.2 Rezerve

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Zakonske rezerve	22.744	22.744
Statutarne i druge rezerve	1.278	1.142
UKUPNO	24.022	23.886

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004 godine, tako sto se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5% dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala, a nakon toga su formirane na osnovu opšteg akta Društva.

Druge rezerve su formirane u kompaniji Oman na osnovu domicilnih propisa.

33.3 Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Struktura revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara	
	2016.	2015.
a) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina poslovna zgrada Energoprojekt	332.177	345.467
b) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije ostalih nekretnina	18.126	17.212
<i>Svega</i>	<i>350.303</i>	<i>362.679</i>
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije investicionih nekretnina	867	867
Ostale revalorizacione rezerve	8.485	8.485
UKUPNO	359.655	372.031

Na kraju 2016. radjena je procena fer vrednosti poslovne zgrade i utvrđjena je nova revalorizovana vrednost zgrade. Efekat revalorizacije iznosi 15.636 hiljada RSD. Primena standarda na revalorizovanu vrednost smanjuje navedeni efekat za 2.345 hiljada RSD.

Ostale revalorizacione rezerve 8.485 hiljada RSD predstavljaju 20% od revalorizacionih rezervi ENERGOPLASTA DOO.

33.4 Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od vrednosti i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (potražna salda računa 33 osim 330)

Struktura nerevalorizacionih dobitaka po osnovu HOV i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (potražna salda računa 33 osim 330)	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja	49.611	72.650
UKUPNO	49.611	72.650

Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja nastaju kao kursna razlika zbog primene različitih kurseva u kompanijama u bilansu uspeha (prosečni) i bilansu stanja (završni kurs) kao i kod izbijanja medjusobnih odnosa matičnog društva.

33.5 Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Neraspoređeni dobitak ranijih godina:		
a) Stanje na dan 01. januar	2.633.358	2.130.853
c) Ostale korekcije (MRS 12 i dr.)	0	0
d) kursne razlike	169.448	286.472
e) Raspodela dobitka	-307.576	-307.576
<i>Svega</i>	2.489.151	2.109.749
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	659.465	523.609
UKUPNO	3.148.616	2.633.358

Raspodela neraspoređenog dobitka izvršena je shodno Odluci Skupštine akcionara Društva donetoj na 25. redovnoj sednici u okviru tačke 5. dnevnog reda, održanoj dana 13.06.2016. godine.

34. DUGOROČNA REZERVISANJA

Struktura dugoročnih rezervisanja	Troškovi u garantnom roku	Naknade i druge beneficije zaposlenih	Sudski sporovi	Ostala rezervisanja	UKUPNO
Stanje na dan 01. januara prethodne godine	338.589	213.513			552.102
Dodatna rezervisanja	106.968	- 16.688			90.280
Kursne razlike	40.114	24.607			64.721
Iskorišćeno u toku godine		- 20.040			- 20.040
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	- 75.716				- 75.716
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	409.955	201.392			611.347
Dodatna rezervisanja	184.142	57.055			241.197
Kursne razlike	19.232	13.107			32.339
Iskorišćeno u toku godine		- 69.871			- 69.871
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	- 235.011				- 235.011
Stanje na dan bilansa	378.318	201.683			580.001

34.1 Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Povećanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 0,43%), u bilansu stanja na dan 31.12.2016. godine u odnosu na dan 31.12.2015. godine je posledica promene više faktora od kojih:

s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine za 3,53%, i povećanje ukupnog broja zaposlenih za 0,13%); a s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (snižanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,71%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim društvima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim društvima u ukupnom broju zaposlenih celog Društva.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Društvu isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 7%.

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena na bazi godišnjeg prinosa na državne hartije od vrednosti emitovanim 19. oktobra 2016. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 4,20%. Kako se radi o EVRO hartiji od vrednosti, uvaživši procenjenu inflaciju u Evro zoni (Izvor: Vlada Republike Srbije "Fiskalna strategija za 2017. godinu sa projekcijama za 2018. i 2019. godinu"), uz ekstrapolaciju krive prinosa na duži rok (obzirom da je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (15 godina) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna), a što je zahtevano paragrafom 86, MRS 19, usvojen je realan godišnji prinos u visini od oko 4%.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 4%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2018. godine, uvaživši i Izmene usvojene na 14. sednici Izvršnog odbora NBS odžanoj 10. novembra 2016. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2017. godinu od 3%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2015. i 2016. godine, najrealnije je inflaciju za narednu godinu planirati na nivou Memorandumom ciljane stope inflacije.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 3%. Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu (Izvor: Vlada Republike Srbije "Fiskalna strategija za 2017. godinu sa projekcijama za 2018. i 2019. godinu"), realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 4% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 7%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

34.2 Dugoročna rezervisanja za troškove u garantnom roku

Rezervisanja za troškove u garantnom roku su ukalkulisana na osnovu najbolje procene rukovodstva i na osnovu prethodnog iskustva, i očekuje se da budu plativa u periodu manjem od 5 godina. Konačni

iznos obaveze koja će se platiti može biti različit od one koja je rezervisana u zavisnosti od budućih razvoja događaja. Ova rezervisanja nisu diskontovana pošto uticaj diskontovanja nije materijalno značajan.

Sa iste pozicije je skinuta rezervacija u visini od 235.011 hiljada RSD i to u kompaniji Qatar iznos od 158.976 hiljade RSD i u kompaniji u Emiratima 76.035 hiljada RSD.

35. DUGOROČNE OBAVEZE

Struktura dugoročnih obaveza	Kamatna stopa	u 000 dinara	
		2016.	2015.
Obaveze prema ostalim povezanim pravnim		2.337	
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	5%	5.346	8.407
Ostale dugoročne obaveze			
UKUPNO		7.683	8.407

Obaveze po osnovu finansijskog zakupa se otplaćuju na period od 5 godina i uz kamatnu stopu koja je 5%. Kao sredstvo obezbeđenja urednog izmirenja obaveza po osnovu finansijskog zakupa, Društvo je deponovalo čekove-novčana sredstva u iznosu od RSD 5.346 hiljada.

Ostale obaveze su proistekle iz dobijanja polise osiguranja za projekat koji traje 6 godina.

36. KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Kratkoročni zajmovi u inostranstvu	6.314	0
Deo dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine	3.554	3.374
UKUPNO	9.868	3.374

Kratkoročni zajmovi u inostranstvu su over draft sredstva kod banke u Omanu.

Obaveze po osnovu finansijskog zakupa se otplaćuju na period od 5 godina i uz kamatnu stopu koja je 5%. Kao sredstvo obezbeđenja urednog izmirenja obaveza po osnovu finansijskog zakupa.

Iznos od 3.554 hiljade RSD je deo obaveza koji dospeva do jedne godine.

37. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Primljeni avansi od matičnih i zavisnih pravnih lica	-	-
Primljeni avansi od ostalih povezanih pravnih lica	49	-
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji	3.333	9.445
UKUPNO	4.151	9.445

38. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	20.209	9.075
Dobavljači - ostala povezana pravna lica u zemlji	1.516	121
Dobavljači - ostala povezana pravna lica u inostranstvu	-	-
Dobavljači u zemlji	7.170	8.109
Dobavljači u inostranstvu	704.401	634.989
Ostale obaveze iz poslovanja		
UKUPNO	733.296	652.294

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu.

Rukovodstvo Matičnog Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima data je u okviru Napomene 8.3.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

KOMPANIJA	IZNOS U 000 RSD
BAHREIN	0
OMAN	100.799
QATAR	569.410
SRBIJA	30.931
EMIRATI	32.156
TOTAL:	733.296

39. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Obaveze iz specifičnih poslova:	-	-
c) Obaveze iz specifičnih poslova - ostala pravna lica	14.474	16.174
<i>Svega</i>	14.474	16.174
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	590.939	473.201
Druge obaveze:	-	0
b) Obaveze za dividende	17.166	11.308
c) Obaveze za učešće u dobitku	-	4.960
d) Obaveze prema zaposlenima	-	57
e) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	-	36
<i>Svega</i>	<i>608.105</i>	<i>489.562</i>
UKUPNO	622.579	505.736

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Matičnom društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Obaveze za neisplaćene dividende u visini od 17.166 hiljada RSD (razlog: akcionari nisu otvorili račune za svoje hartije od vrednosti).

Obaveze iz specifičnih poslova se najvećim delom odnose na obavezu prema partneru po ugovoru MESAID u Qataru u visini 14.474 hiljada RSD

Rukovodstvo Matičnog Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

40. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST, OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Obaveza za porez na dodatu vrednost	2.458	0
UKUPNO	2.458	0

40.1 Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost

Obaveze po osnovu poreza iz rezultata	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Obaveza za porez iz rezultata	691.126	641.350
UKUPNO	691.126	641.350

Najveći deo obaveza za porez iz rezultata je nastao u kompaniji Qatar i iznosi od 687.999 hiljada RSD, proističe iz obaveze za nepriznate troškove HO od strane lokalne poreske uprave.

40.2 Pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze za ostale poreze doprinose i druge dažbine	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	80.686	62.009
UKUPNO	80.686	62.009

Pasivna vremenska razgraničenja su u visini od 50.196 obaveza za retenšn našeg podizvodjača za projekat Mega rezervoari u Qataru.

41. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

Odložena poreska sredstva i obaveze	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Odložene poreske obaveze	61.243	63.495
UKUPNO	61.243	63.495

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative, MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Matično Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Matično Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Matično Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Matičnog Društva (15%).

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Promene stanja odloženih poreskih obaveza u toku godine bile su kao što sledi:

u 000 dinara

Odložene poreske obaveze	Knjigovodstvena vrednost sredstava koja se amortizuju je veća od poreske vrednosti sredstava		Kapitalni dobitci kod investicionih nekretnina i stalnih sred. namenjenih prodaji	Ostalo	Ukupno
	Nekretnine	Nematerijalna imovina, postrojenja i oprema			
Stanje 01.01.2015. godine	61.904			1.062	62.966
Na teret/u korist bilansa uspeha	529			0	529
Direktno na teret kapitala	0				0
Stanje 31.12.2015. godine	62.433	0	0	1.062	63.495
Na teret/u korist bilansa uspeha	0			0	0
Direktno na teret kapitala	-2.252				-2.252
Stanje 31.12.2015. godine	60.181	0	0	1.062	61.243

Rekapitulacija promene stanja odloženih poreskih sredstava/obaveza Matičnog Društva prikazana je u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	2016	2015
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	63.495	62.966
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	61.243	63.495
Promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza) neto efekat	2.252	(529)

Promena stanja odloženih poreskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	2016	2015
Odloženi poreski prihodi (rashodi) perioda	(93)	(529)
Revalorizacione rezerve	2.345	
Neraspoređeni dobitak prethodne godine	0	
UKUPNO	2.252	(529)

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Na osnovu promena stanja odloženih poreskih sredstava i obaveza u 2016. godini, može se zaključiti da je u neto efektu došlo do smanjenja stanja odloženih poreskih obaveza u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 2.252 hiljade RSD.

42. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Matično Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12. 2016. godine

Sva potraživanja i obaveze usaglašeni.

43. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST GRUPE DOHA BANK

Zavisno pravno lice - kompanija „Energoprojekt Entel” Doha, Qatar ima pravo raspolaganja i plodouživanja na nepokretnosti, ukupne stambene površine 4.488 m², koje se nalaze na katastarskim parcelama broj 65582, 65583, 65584, 65585, 65586, 65587, 65588, 65589 i 65590 površine 10.736

m², u Dohi - Qatar, Zone 44, East Al Naija, Al Mumtaza Streat Doha Qatar, a koja je u knjižnom vlasništvu lokalnog fizičkog lica.

Knjižni vlasnik je stavio hipoteku na imovinu u Doha banku po ugovoru broj 52973 kao kolateral na ime dobijanja ponudbenih i garancija za dobro izvršenje posla u korist Energoprojekt Entel Doha.

44. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna Matičnog Matičnog Društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike), Matično Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Matičnog Matičnog Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktra vanbilansne aktive i pasive data je u narednoj tabeli.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2016.	2015.
Data jemstva, garancije i druga prava	2.179.947	2.472.632
UKUPNO	2.179.947	2.472.632

Iznos od 2.179.947 hiljada RSD je iznos za date ponudbene garancije i za garancije za dobro izvršenje posla u kompanijama ENTELA u Qataru, Omanu i Emiratima i Srbiji.

45. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **poveznih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

<i>Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2016.</i>	<i>2015.</i>
Potraživanja:		
Ostala povezana pravna lica		
EP VISOKOGRADNJA	194	375
EP INDUSTRIJA	204	67
EP HIDROINŽENJERING	-	1.080
GARANT	6	6
ENERGOPLAST	45.250	51.400
Svega	45.654	52.928
Obaveze:		
Zavisna pravna lica		
kompanija Oman	-	19.663
· EP OPREMA	30.490	30.490
· EP HOLDING	20.209	9.075
· EP ENERGO DATA	343	121
· EP GARANT	334	-
· EP HIDROINŽENJERING	839	-
Svega	52.215	39.686

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

<i>Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Prihodi:		
Ostala poveza pravna lica		
· EP OPREMA	18.992	-
· EP HOLDING	4.014	160
· EP GARANT	62	62
· EP INDUSTRIJA	679	911
· EP VISOKOGRADNJA	325	322
· EP HIDROINŽENJERING	646	2.880
· EP ENERGNIGERIJA	-	-
Svega prihodi	24.718	4.335
Rashodi:		
Zavisna pravna lica		
Ostala povezana pravna lica		
· EP OPREMA	3.654	7.998
· EP HOLDING	72.152	91.295
· EP ENERGDATA	3.252	5.373
· EP GARANT	717	302
· EP VISOKOGRADNJA	571	267
· EP HIDROINŽENJERING	1.730	54
· EP ARHITEKTURA I URBAN	1.111	-
· EP INDUSTRIJA	1.436	218
Svega rashodi	84.623	105.507

46. SUDSKI SPOROVI

Red. broj	Tužilac	Tuženi	Osnov spora	Vrednost spora U RSD	Nadležni sud	Fiz. ili pravno lice	Stepen postupka	Očekivani termin okončanja spora	Prognoza ishoda spora
1.	Marko Martinoli	EP Entel a.d.	Poništaj pojedinačnog finansijskog izveštaja		Privredni sud u Beogradu	Fizičko lice	Drugostepeni	Privstepenom presudom odbijen tužbeni zahtev	Neizvesno
2.	Vladimir Grabež, Marko Martinoli, Activist d.o.o., Activeast management ltd.	EP Entel a.d.	Otkup akcija po zahtevu nesaglasnog akcionara	452.071.063,00	Privredni sud u Beogradu	Fizičko i pravna lica	Privstepeni	2017.	Neosnovano, prvostepenom presudom odbijen tužbeni zahtev, tužiocu uložili žalbu
3.	Siniša Kisić	EP Entel a.d.	Otkup akcija po zahtevu nesaglasnog akcionara	104.803.172,80	Privredni sud u Beogradu	Fizičko lice	Privstepeni	2017.	Neosnovano, prvostepenom presudom odbijen tužbeni zahtev, tužilac uložio žalbu
4.	EP Entel a.d.	JP EPS (RB Kolubara)	Isplata duga po računima	11.628.000,00	Privredni sud u Beogradu	Pravno lice	Privstepeni	2017.	Neizvesno, prvostepenom presudom usvojen naš tužbeni zahtev.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

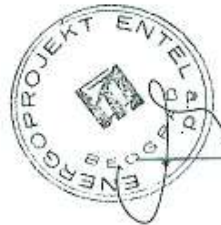
5.	Paripović Duško	EP Entel a.d., kao drugotuzeni od ukupno četvoro tuženih	naknada štete – povreda na radu	1.300.000,00 rsd	Osnovni sud u Požarevcu	Fizičko lice	Privostepeni	Neizvesno	Neizvesno, prekid postup.
----	-----------------	---	---------------------------------------	------------------	-------------------------------	-----------------	--------------	-----------	------------------------------

47. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,
16.03.2017. godine

Lica odgovorna za
sastavljanje izveštaja

Direktor

